

Klorarrvo

Nog för att jag hade sett att det låg en rostig grunka i ett stenröse mellan jordkällaren och grannens garage. Det var dock inte förrän den åker som omger röset skulle lånas ut för hästbete som jag på allvar började fundera på vad det egentligen var för något. Hästågaren gick en runda för att inspektera den tilltänkta betesmarken, men kom strax åter och meddelade att hon hittat en rostig gammal harv som hästarna skulle kunna skada sig på.



Je klorarrv

Foto: Ola Måspers

Med hjälp av traktorn och dess lastare tog jag undan föremålet i fråga. Som sagt var, det var nu artikelförfattaren fick myror i huvudet. Att det var någon slags harv var väl ställt utom allt rimligt tvivel, men med tanke på dess kraftiga konstruktion så återstod frågan vad den använts till. Harvpinnarna hade formen av knivar, var blott fem till antalet och satt glest isär, så det var inte mycket som påminde om en vanlig pinn- eller fjäderharv. De avfjädrade pinnarna satt infästa i ledbara armar så det verkade som om harven var byggd för att tåla hårda tag.

Det blev till att kalla in den lokala sakkunskapen. Sakkunnig nummer ett hade aldrig sett ett dylikt redskap förut och visste ej vad det använts till. Skulle det möjligen vara ämnat för markberedning för sådd av ungskog, frågade han sig själv tankfullt. Sakkunnig nummer två, tillika jordbrukare till professionen, hade inte heller sett en sådan modell förr. Han i sin tur gissade att harven skulle användas för att ”rista i” grästorven före plöjning. Det skulle visa sig att han i stort sett hade rätt.

Det definitiva genombrottet i knäckandet av denna nöt stod internet för. Ett par bilder med förklarande text skickades till www.maskinisten.net ett forum för vetande och svaret dröjde inte. Det var en gentleman i Oskarshamn som hittat en harv av samma typ i en bok med titeln ”Lantbruksmaskiner och redskap” (förf. Nils Berglund och Yngve Andersson, utgiven av Lantbruksförbundets Tidskriftaktiebolag och tryckt i Stockholm 1947), se nedanstående klipp.

Beteskulturharvar (fig. 48).

Ehuru dessa harvar icke tillhöra lättharvarna, skola de omnämnas här bland redskap för betes-skötsel. Beteskulturharvarna användas för bearbetning av ny-röjd, oplöjd mark vid anlägg-

ning av betesvallar. Pinnarna äro knivformade samt itta ledbart fästa i pinnarmar, som äro rörliga i höjddled. Pinnarna hållas i arbetsläge av en kraftig fjäder. Vid påkörning av sten och rötter vikas de bakåt, men återtaga hastigt sitt arbetsläge, sedan hindret passerats. Pinnarna äro ställbara i olika vinkel mot marken. — Harvarna tillverkas i storlekar från 3 till 7 pinnar samt med en arbetsbredd av 70—115 cm.

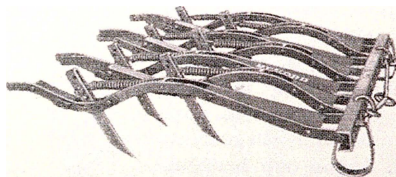


Fig. 48. Beteskulturharv (Faxes. Sm. Burseryd)

Mysteriet med harven fick sin lösning och med det även ett korrekt namn; beteskulturharv. En annan medlem på maskinforumet använde det dialektalt färgade namnet ”betesvallaharv”. Därtill finns det enligt Olle Björk på Sollerön ett namn på sollerösmål, nämligen ”klorarrv”. Vidare så menar Olle att ”klorarrvo” inte varit särskilt vanlig i våra trakter. Om någon av Sool-Öens läsare har något att bidra med i den frågan så hör gärna av er till undertecknad.

Vem som ägt och brukat detta redskap vet jag inte med säkerhet men det lutar mest åt Birger Flintha med tanke på att harven låg blott ett stenkast från den gård där Birger bodde.

Ola Måspers